

2025-03-07 Nr. NV-398

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-55(2) TAIS-24-17293(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MELIORACIJOS ĮSTATYMO NR. I-323 2, 7, 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO VI SKYRIUMI ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne	Žemės ūkio ministerija	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Nesvarstyta 2025-02-25	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV pasitarime <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje <input type="checkbox"/> Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Taip <input checked="" type="checkbox"/> Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektas grindžiamas siekiu suderinti Melioracijos įstatymo ir Žemės įstatymo nuostatas, patikslinti melioracijos statinių nurašymą reglamentuojančias nuostatas ir Melioracijos įstatyme vartojamas sąvokas. Įgyvendinant Žemės įstatymo reguliavimo srities pakeitimus, įsigaliojusius nuo 2024 m. sausio 1 d., Vyriausybė 2024 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 184 patvirtino *Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo* pakeitimus, numatant nuo 2025 m. sausio 1 d. atsisakyti nuostatų dėl melioracijos statinių, kaip nesusijusių su Žemės įstatymo reguliavimo sritimi. Šiame teisės akte reglamentuojamas melioracijos statinių naikinimas pakeitus pagrindinę žemės naudojimo paskirtį. Atitinkamai nutarta, kad iki minėtos datos ŽŪM į melioracijos sritį reglamentuojančius teisės aktus turi perkelti nuostatas dėl žemės ūkio paskirties žemės sklypo naudojimo paskirties keitimo melioruotoje žemėje, dėl nenaudojamų melioracijos statinių nurašymo ir sunaikinimo, taip pat įvesti naujas sąvokas pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas dėl melioracijos statinių apsaugos zonų.

Šiuo metu Melioracijos įstatyme reglamentuojama, kad melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka žemės ūkio ministro įgaliota institucija (VĮ Žemės ūkio duomenų centras), tačiau įstatymiškai nėra reglamentuota melioracijos statinių rekonstravimo darbų projektų rengimo kontrolė ir koordinavimas, kai tokie projektai finansuojami investicinėmis ir (arba) valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų lėšomis.

Melioracijos įstatyme taip pat nėra reglamentuojamas melioracijos statinių nurašymas, naikinimas ir išbraukimas iš melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos. Savivaldybių teritorijose vykdant urbanizuotų teritorijų plėtrą bei vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 92 str. nuostatomis, žemės savininkams ar vystytojams kyla daug problemų siekiant gauti statybą leidžiančius dokumentus. Žemės ūkio paskirties žemėje prieš daugelį metų buvo įrengtos melioracijos sistemos, tačiau urbanizuojant teritorijas bei keičiant žemės ūkio paskirties žemės pagrindinę naudojimo paskirtį į kitas žemės naudojimo paskirtis, nebuvo iškelti ar sunaikinti / nurašyti melioracijos statiniai: drenažo rinktuvai ir (ar) sausintuvai, drenažo žiotys, vandens nuleistuvai, melioracijos grioviai ir (ar) sureguliuoti upeliai. Urbanizuotose ir (ar) urbanizuojamose teritorijose pastatai pastatyti ant drenažo rinktuvų ir (ar) sausintuvų, o vykstanti intensyvi urbanizuotų teritorijų plėtra sugadino daugelį nenurašytų drenažo rinktuvų ir sausintuvų, taip pat dalis prieš daugelį metų įrengtų melioracijos sistemų yra nusidėvėjusios ar neveikiančios, nebeatlieka funkcinės paskirties bei jų remontas neįmanomas dėl užstatytų teritorijų tankumo. Anot ŽŪM, racionaliausias veiksmas esamoje situacijoje būtų melioracijos statinių nurašymas urbanizuotose ir (ar) urbanizuojamose teritorijose bei melioracijos statinių ir melioruotos žemės išbraukimas iš valstybei nuosavybės teise priklausančių melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos. Vadovaujantis galiojančiu teisiniu reguliavimu, numatoma, kad savivaldybės taryba priimtų sprendimus dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių sunaikinimo ir naikinamų melioracijos statinių vertės atlyginimo.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Priėmus Projektą tikimasi, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatų įgyvendinimas bei melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) rengimas taps tikslesniu ir aiškesniu, kartu bus galima

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

veiksmingai spręsti klausimus dėl melioracijos statinių rekonstravimo darbų projektų rengimo koordinavimo ir kontrolės. Taip pat bus suvienodintos Melioracijos ir Žemės įstatymų nuostatos, susijusios su pakeistomis Žemės įstatymo nuostatomis, pagal kurias melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenys iki 2024-01-01 buvo kaupiami Žemės informacinėje sistemoje (ŽIS), o nuo 2024-01-01 – *Žemės išteklių stebėsenos informacinėje sistemoje* (ŽISIS). Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Projektu siūloma:

- patikslinti „*melioruotos žemės*“ sąvoką, papildyti įstatymą nauja sąvoka „*natūralizavimasis*“.
- įtvirtinti, kad kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Statybos įstatyme bei Žemės įstatyme.
- nustatyti, kad žemės ūkio ministro įgaliota institucija žemės ūkio ministro nustatyta tvarka kontroliuoja ir koordinuoja valstybei nuosavybės teise melioracijos statinių rekonstravimo darbų projektų, finansuojamų investicinėmis ir (arba) valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų lėšomis, rengimą.
- nustatyti, kad melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaita yra sudėtinė ŽISIS dalis ir apima visumą žinių apie teisinę, geografinę ir ūkinę melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklę.
- įtvirtinti nuostatas, reglamentuojančias melioracijos inžinerinių statinių nurašymo tvarką.

Numatoma įstatymo įsigaliojimo data – 2025 m. lapkričio 1 d. Vyriausybė ir žemės ūkio ministras iki 2025 m. liepos 31 d. turėtų priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Projektas suderintas be pastabų su Finansų ministerija. Nurodoma, kad dėl Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos teiktų pastabų derinimas užbaigtas darbo tvarka. Į Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos melioracijos įmonių asociacijos pateiktas pastabas atsižvelgta.
- Vadovaujantis tarpinstitucinio pasitarimo sprendimais, pakartotinai pateiktas Projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupių teiktas pastabas bei papildomai pateiktas Teisingumo ministerijos pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome patikslintą Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje). Atkreiptinas dėmesys, kad Projektas įtrauktas į Vyriausybės nutarimu patvirtintą teisės aktų sąrašą, kurie teikiami Seimo II (pavasario) sesijos darbų programai (numatomas svarstymo mėnuo – balandis).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas